

Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

APROBAT
În cadrul ședinței Senatului AMTAP
din 25 iunie 2025,
proces verbal nr. 10

Ghid privind utilizarea Inteligenței Artificiale (IA) în cadrul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice (AMTAP)

Adresat studenților, coordonatorilor și comisiilor de evaluare

I. Introducere

Acest ghid are drept scop orientarea studenților, coordonatorilor științifici și comisiilor de evaluare din cadrul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice (AMTAP) în utilizarea responsabilă, etică și creativă a instrumentelor de inteligență artificială (IA) în procesul de elaborare a lucrărilor academice și artistice, în concordanță cu valorile instituției: excelență artistică, originalitate și integritate.

II. Ce înseamnă IA în context academic și artistic

Termenul *inteligența artificială* (IA) sau *artificial intelligence* (AI) este foarte larg, dar în sensul acestui ghid folosim ca termen IA generativă – un set de tehnologii digitale specifice, care cuprind aplicații și platforme bazate pe algoritmi de învățare automată, precum Microsoft Copilot, Bing AI, ChatGPT, Gemini, DALL·E, Midjourney, AIVA, Soundraw, Amper Music sau alte instrumente generative care pot oferi sprijin în generarea sau editarea de conținut textual, vizual, audio sau multimedia. IA este din ce în ce mai prezentă în activitatea academică și artistică, oferind instrumente utile pentru redactare, documentare, rezumare, analiză și creație. Totuși, utilizarea sa trebuie să respecte standardele de etică și originalitate academică și artistică.

III. Principii generale

La AMTAP, IA este privită ca un instrument auxiliar menit să sprijine procesul intelectual și creativ al studentului, fără a substitui aportul personal sau a înlocui autorul uman. Originalitatea lucrării și a creației artistice rămâne o cerință esențială. Orice utilizare a IA trebuie declarată și justificată în mod transparent.

IV. Utilizări permise și recomandate în lucrările scrise și teoretice

Studenții AMTAP pot apela la IA în următoarele scopuri pentru lucrările scrise și teoretice:

- Sugestii de structură sau plan al lucrării (cuprins, organizare logică);
- Formulări alternative pentru paragrafe scrise deja de student;
- Sinopsisuri, rezumate sau introduceri-model care se pot adapta și rescrie;
- Definiții ale unor termeni de specialitate, cu surse verificate;
- Ajutor la redactarea bibliografiei;

- Liste de idei sau întrebări de reflecție care te pot ghida în scriere;
- Generarea de exemple sau texte temporare, dacă se precizează în lucrare că IA a fost folosită pentru acest scop și studentul a avut un rol activ în selecție și adaptare (doar cu mențiune clară);
- Crearea metadatelor;
- Traducerea textelor (cu redacția autorului)
- Reformulări gramaticale sau stilistice ale textelor.

Reformulare acceptabilă: Înseamnă că studentul folosește IA pentru a reformula în mod clar un text scris deja de el însuși, pentru a:

- îmbunătăți stilul sau coerența ideilor;
- evita repetițiile;
- ajusta exprimarea într-un limbaj mai academic;
- păstra ideea personală, dar exprimată mai eficient. În acest caz, IA este un instrument de editare, iar conținutul rămâne original, fiind gândit și înțeles de autor.

Exemplu: În cazul în care un paragraf a fost redactat și se dorește exprimarea sa într-o manieră mai concisă sau fluentă, se poate apela la inteligența artificială pentru sugestii de reformulare, urmând ca autorul să selecteze varianta care corespunde cel mai bine intenției sale.

Important: Utilizarea IA nu trebuie să compromită caracterul original al lucrării sau stilul propriu al studentului.

V. Utilizări permise și recomandate în proiectele artistice (cazuri speciale)

În domeniile multimedia, design, arte vizuale și decorative, IA poate fi utilizată cu discernământ ca instrument de sprijin pentru:

- Generarea de idei vizuale sau sonore;
- Modelarea 3D și prelucrarea de imagini;
- Testarea de scenarii creative, compoziții, palete cromatice sau stiluri vizuale;
- Asistență în animație sau editare video (ex. Adobe Firefly, Runway, DALL-E, Midjourney);
- Generarea de *sample*-uri sonore, acompaniamente sau texturi muzicale (ex. AIVA, Soundraw, Amper Music);
- Simulări, *storyboard*-uri, prototipuri creative sau compoziții asistate;
- Explorarea unor stiluri sau forme rare;
- Rafinarea, completarea sau reinterpretarea unui conținut propriu.

Co-creația artistică asistată presupune utilizarea IA ca instrument de inspirație, prototipare sau procesare tehnică, în timp ce ideea, viziunea artistică, selecția și intervenția critică aparțin studentului. IA este acceptabilă în procesul artistic când artistul definește clar intenția creativă și controlează procesul de generare, când IA este folosită ca unealtă, nu ca sursă exclusivă de conținut, când produsul final reflectă stilul, viziunea și intervenția creatorului uman și când se menționează transparent contribuția IA (dacă este semnificativă).

VI. Utilizări nerecomandate sau interzise

- Plagiatul prin utilizarea IA, care apare atunci când un text este generat în proporție semnificativă de un instrument de inteligență artificială și:
  - este preluat fără modificări esențiale;
  - nu este înțeles sau asumat de către autor;
  - nu este citat sau menționat în mod transparent;
  - conține idei, formulări sau structuri care nu provin din reflecția și contribuția personală. În cazul când IA generează conținut în locul autorului uman, iar acesta este prezentat drept creație proprie, se comite o formă de plagiat – chiar dacă sursa nu este un autor uman, ci un algoritm.
- Redactarea integrală sau parțială a unor capitole de către IA, fără intervenție critică umană.
- Includerea în lucrare a unor texte care nu sunt înțelese sau asumate intelectual de către autor.
- Generarea și utilizarea de citate fictive, surse inexistente sau interpretări neverificate.
- Preluarea conținutului generat de IA fără menționarea explicită a rolului acestuia.
- Frauda artistică, constând în prezentarea unor lucrări realizate integral sau preponderent cu ajutorul IA ca fiind creații personale, fără aport estetic sau conceptual propriu.
- Lipsa menționării contribuției IA în cazurile de utilizare extinsă.
- Participarea la concursuri, expoziții sau alte forme de evaluare publică cu lucrări generate de IA, fără menționarea co-autoratului asistiv.
- Imitarea neetică a stilului unui alt artist prin intermediul IA (*deep copying*).
- Publicarea de lucrări realizate exclusiv cu ajutorul IA, fără revizuire, adaptare sau integrare personală.

Astfel de practici pot constitui încălcări ale eticii academice și pot atrage consecințe disciplinare.

VII. Modalități de verificare

- **Instrumente de detectare a conținutului generat de IA** – Copyleaks AI Detector, Turnitin, GPTZero, Reality Defender, Deepware Scanner.
- **Evaluări orale și justificări scrise** – studenții pot fi solicitați să explice conținutul lucrării.
- **Analiză comparativă** – verificarea diferenței dintre stilul personal al studentului și conținutul generat de IA.

VIII. Grila de evaluare a utilizării IA

- **Sub 30% – Acceptabil**

IA a fost utilizată pentru **reformulare, structurare sau verificare gramaticală**. Studentul păstrează **controlul asupra conținutului** și își asumă ideile. Declarația privind utilizarea IA este **explicită și clară**.

- **30-50% – Necesită verificare suplimentară**

IA a contribuit semnificativ la redactare, dar studentul trebuie să demonstreze **înțelegerea conținutului**. Se recomandă o **justificare scrisă** sau o **evaluare orală**.

- **Peste 50% – Risc de substituie intelectuală** Conținutul este predominant generat de IA. Textul reflectă mai mult structura algoritmului decât gândirea studentului. Lucrarea poate fi **invalidată** sau necesită **rescriere**.

Nivel de studii	Sub 30% – Acceptabil	30–50% – Necesită verificare suplimentară	Peste 50% – Risc de substituie intelectuală
Licență	IA este utilizată pentru reformulare stilistică, corectare lingvistică sau organizare de idei. Studentul își asumă conținutul.	IA a contribuit la structurare sau redactare. Se solicită justificare scrisă sau susținere orală a lucrării.	Textul este în mare parte generat de IA. Se impune rescrierea și reevaluarea originalității.
Masterat	IA sprijină doar clarificarea expresiilor sau verificarea coerenței. Conținutul rămâne original și conceptual aparține autorului.	IA a sprijinit dezvoltarea unor secțiuni. Este necesară o declarație motivată și/sau interviu de validare academică.	Proporția ridicată a conținutului generat denotă dependență de IA. Se poate respinge lucrarea sau retrimite spre elaborare autonomă.
Doctorat	IA este folosită exclusiv pentru sarcini tehnice (ex. editare de text, formatare, generare de cod). Conținutul tezei este rezultatul cercetării proprii.	Orice aport conceptual al IA trebuie justificat riguros. Se aplică evaluare suplimentară, inclusiv expertiză tematică.	Lucrarea nu mai reflectă contribuție originală. Se recomandă respingerea și reevaluarea eticii cercetării.

IX. Modalități de declarare a utilizării IA: obligația de transparență

Studentii care au folosit IA în orice formă trebuie să declare acest lucru într-o secțiune separată, în prefață sau la finalul lucrării (pentru lucrările scrise), sau într-o fișă de lucrare, portofoliu sau expoziție (pentru lucrările artistice).

Exemplu de declarație pentru lucrări academice scrise:

Această lucrare a fost elaborată în mod original de autor. În cadrul procesului de redactare, au fost utilizate instrumente de inteligență artificială (ex. ChatGPT, Grammarly, Microsoft Copilot/Bing AI) pentru [scop: (exemplu) pentru sprijin în reformulare, verificare gramaticală și structurare]. Conținutul integral al lucrării reflectă gândirea și contribuția personală de conținut, argumentare și analiză a autorului.

Exemple de declarație pentru lucrări artistice:

- *Compoziția vizuală a fost dezvoltată de autor, utilizând sprijinul IA pentru generarea variantelor cromatice inițiale (Midjourney). Se păstrează control artistic și selecție critică în faza finală.*
- *Secvențele muzicale din partea a doua au fost generate cu ajutorul AIVA, pe baza unui model armonic schițat de autor. Aranjamentul și integrarea sunt realizate manual.*

Declarația va specifica platformele utilizate, tipul de intervenție și contribuția personală. Pentru a evita interpretările greșite, este recomandată păstrarea schițelor intermediare, documentarea procesului de creație și, unde este cazul, includerea unei scurte descrieri a modului de utilizare a IA în lucrare. În **Anexele 1 și 2** sunt propuse modele de declarații.

Pe lângă declarația privind utilizarea IA, studentul va completa și o **fișă de autoevaluare (Anexele 3 și 4)**, menită să faciliteze reflectarea critică asupra modului de utilizare a inteligenței artificiale în redactarea lucrărilor academice. Această fișă contribuie la asigurarea respectării principiilor de etică academică și a originalității contribuției intelectuale, oferind totodată comisiilor de evaluare un instrument suplimentar de verificare și transparență.

X. Drepturile studenților

- Dreptul la transparență: studenții trebuie să știe dacă IA este folosită în evaluare și cum influențează rezultatele.
- Dreptul la contestarea evaluării: dacă IA este implicată în notare, trebuie să existe posibilitatea unei verificări umane.
- Dreptul la protecția datelor: IA nu trebuie să colecteze sau să proceseze informații personale fără consimțământ.
- Dreptul la evaluare echitabilă: IA trebuie să fie un instrument de sprijin, nu un factor care limitează accesul la educație.

XI. Rolul și responsabilitatea cadrelor didactice

Coordonatorii sunt încurajați să:

- Ghideze studenții în utilizarea formativă a IA.
- Discute în mod deschis despre limitele utilizării IA, despre contribuția umană vs. suport tehnologic.
- Încurajeze creativitatea autentică, documentarea riguroasă și reflecția critică.
- Să informeze studenții despre utilizarea corectă și etică a citărilor în text.
- Se recomandă utilizarea aplicațiilor de detectare a textelor generate de IA, în special în cazuri suspecte.
- Comisiile de evaluare pot solicita clarificări privind originalitatea lucrării.
- Profesorii pot cere jurnale de proces în care studenții să justifice alegerile creative (inclusiv ce rol a avut IA).

În procesul de evaluare, cadrul didactic va completa o **fișă de evaluare (Anexele 5 și 6)**, destinată evaluării gradului în care utilizarea inteligenței artificiale de către student respectă principiile academice de originalitate, coerență și asumare intelectuală. Formularul sprijină identificarea nivelului de intervenție umană în redactarea lucrării și contribuie la asigurarea unei evaluări echitabile.

XII. Consecințe

Utilizarea neetică a IA poate fi considerată tentativă de fraudă academică și se sancționează conform regulamentelor AMTAP. Aceasta include:

- Anularea lucrării.
- Exmatricularea temporară sau definitivă.
- Imposibilitatea de a susține teza în sesiunea curentă.

XIII. Specificul AMTAP

- Studenții din domeniul muzicii pot folosi IA pentru comentarii muzicologice, nu pentru analiză formală integrală.
- În domeniile multimedia, teatru, studii culturale, arte plastice, decorative și design, IA poate sprijini redactarea eseurilor sau sintezelor teoretice, dar nu poate substitui gândirea creativă sau experiența practică a studentului.
- În cazul lucrărilor în toate domeniile, IA poate fi un partener de reflecție, dar nu sursă principală de conținut.

XIV. Recomandări

- Folosiți inteligența artificială ca sprijin, nu ca substitut.
- Nu sacrificați gândirea critică de dragul rapidității.
- Fiți transparenți și onești: creația intelectuală personală este cea care conferă valoare lucrării voastre.
- În caz de incertitudine, consultați coordonatorul înainte de utilizare.
- Un criteriu simplu: dacă puteți explica, susține și dezvolta ceea ce ați scris, fără sprijinul IA, înseamnă că textul vă aparține cu adevărat.
- Expozițiile și prezentările publice pot include mențiuni explicite privind contribuția IA.
- Se recomandă reflecția critică: „*De ce am utilizat IA? Cum m-a sprijinit? Ce am învățat din acest proces?*”
- Verificați cu atenție informațiile generate de IA: pot exista erori, ambiguități sau date fictive.

XV. Resurse utile

- Codul de etică și deontologie universitară al AMTAP
<https://amtap.md/assets/pdf/CODUL%20Etica%20si%20Deontol%202022.pdf>.
  - Regulamentul instituțional Antiplagiat <https://amtap.md/wp-content/uploads/2020/04/Regulament-antiplagiat-AMTAP.pdf>.
  - Platforme verificate de verificare antiplagiat (ex. Turnitin, GPTZero).
  - Recomandări internaționale privind IA în educație (UNESCO, UE).
-

Anexa 1: Model de declarație privind utilizarea IA în lucrări academice scrise

Subsemnatul(a), [numele complet], student(ă) la specialitatea [___], declar pe proprie răspundere că în redactarea acestei lucrări am utilizat instrumente de inteligență artificială [numele aplicației] pentru:

- reformarea unor idei exprimate anterior de mine;
- corectarea stilistică sau gramaticală;
- organizarea logică a conținutului;
- sugestii privind formularea titlului, rezumatului sau structurii lucrării.

Nu am utilizat IA pentru a genera conținut integral sau a introduce idei, date, surse sau interpretări care nu îmi aparțin și pe care nu le înțeleg. Îmi asum în totalitate originalitatea, coerența și înțelegerea profundă a conținutului prezentat în lucrare. Sunt conștient(ă) că utilizarea abuzivă sau nedeclarată a IA, în contradicție cu regulamentele academice și codul de etică al AMTAP, poate fi sancționată ca plagiat.

Data: _____ Semnătura studentului/studentei: _____

Anexa 2: Model de declarație privind utilizarea IA în procesul artistic

Subsemnatul(a) [Nume complet], student(ă) la specializarea [ex. Design interior / Compoziție / Artă decorativă / Multimedia], anul de studii ____, declar următoarele în legătură cu lucrarea/portofoliul intitulat(ă) [*Titlul lucrării*]:

Utilizarea IA

În procesul de creație, au fost folosite instrumente de inteligență artificială cu rol asistiv, nu de substituție.

Denumirea platformei utilizate: [ex. Midjourney, DALL·E, AIVA, Adobe Firefly, Runway ML, etc.]

Tipul contribuției IA (Bifați sau completați după caz):

- Generare de variante vizuale preliminare (schițe, compoziții, cromatici)
- Asistență în armonizare muzicală sau structurare tematică
- Sugestii de montaj, storytelling vizual sau ritm sonor
- Stilizare sau transfer de stil artistic
- Alte intervenții asistate (specificați): _____

Contribuția personală

Lucrarea finală reflectă viziunea mea artistică, iar IA a fost folosită exclusiv în etapele exploratorii sau de optimizare. Selecția, intervențiile finale și deciziile creative îmi aparțin în întregime.

Transparență și respect față de etica artistică

Declar că IA nu a fost utilizată pentru generarea integrală a lucrării și că nu am preluat conținut generat automat fără revizuire, interpretare sau integrare creativă proprie.

Drepturi și responsabilitate

Îmi asum responsabilitatea pentru conținutul lucrării și pentru modul de utilizare a instrumentelor tehnologice menționate.

Data: _____ Semnătura: _____

Anexa 3: Fișa de autoevaluare privind utilizarea inteligenței artificiale (IA) în redactarea lucrărilor academice

Nume și prenume student(ă): _____

Specializarea: _____

Anul de studiu: _____

Titlul lucrării: _____

1. Scopurile utilizării IA în redactarea lucrării (bifați toate opțiunile aplicabile)

Utilizări permise:

- Sugestii pentru organizarea și structura conținutului.
- Reformulare gramaticală și stilistică.
- Generare de idei inițiale.
- Verificare logică și clarificare conceptuală.
- Traducere asistată, cu editare manuală ulterioară.

Utilizări interzise:

- Generare integrală a conținutului fără intervenție umană.
- Crearea de citate fictive sau surse inexistente.

2. Declararea utilizării IA în lucrare

- Utilizarea IA a fost menționată explicit în secțiunea de transparență a lucrării.
- Utilizarea IA a fost menționată parțial, fără detalii specifice.
- Utilizarea IA nu a fost declarată (se recomandă revizuirea).

3. Capacitatea de explicare a conținutului redactat

- Toate ideile prezentate în lucrare sunt asumate și pot fi justificate fără sprijinul IA.
- Unele pasaje au fost reformulate cu IA, dar sunt înțelese și integrate în mod critic.
- Conținutul generat de IA nu poate fi explicat sau justificat în mod clar (se recomandă revizuirea).

4. Gradul de intervenție umană în redactare

- Conținutul generat cu sprijinul IA a fost revizuit manual.
- Stilul personal a fost menținut pe parcursul redactării.

5. Reflecție asupra utilizării IA

- Utilizarea IA a influențat redactarea prin ajustări stilistice și structurale.
- Porțiunile de text modificate au fost revizuite pentru a asigura originalitatea.
- IA a fost utilizată exclusiv pentru clarificări sau rafinarea conținutului, nu pentru generare integrală.

6. Impactul IA asupra argumentației

- Coerența logică și raționamentul original sunt evidente în conținutul lucrării.
- IA a fost utilizată pentru rafinarea ideilor, dar nu a influențat fundamentul analizei.
- Conținutul generat de IA nu reflectă o contribuție intelectuală distinctă (se recomandă revizuirea).

7. Procentajul estimat al influenței IA asupra conținutului

- Sub 20% – utilizare minimă, acceptabilă.
- Între 20-30% – acceptabil, dar necesită menționare explicită.
- Între 30-50% – justificare suplimentară recomandată.
- Peste 50% – risc de substituție intelectuală.

Comentarii suplimentare:

Data: _____

Semnătura: _____

Anexa 4: Fișă de autoevaluare privind utilizarea Inteligenței Artificiale (IA) în lucrările artistice

Nume și prenume student(ă): _____

Specializarea: _____

Anul de studiu: _____

Titlul lucrării/proiectului: _____

1. Scopul utilizării IA în procesul artistic (bifați toate opțiunile aplicabile)

Utilizări permise:

- Generare de schițe vizuale sau variante preliminare
- Testarea unor palete cromatice / texturi / stiluri vizuale
- Asistență în montaj, editare audio/video sau animație
- Compoziție muzicală asistată (ex. armonizare, generare de motive)
- Procesare sau stilizare a unui material propriu
- Explorarea unor idei experimentale sau scenarii creative
- Altceva (specificați): _____

Utilizări interzise (bifați, dacă este cazul):

- Generare integrală a lucrării fără intervenție personală
- Prezentarea ca proprie a unei lucrări create de IA
- Imitarea neetică a stilului unui alt artist prin IA
- Lipsa contribuției estetice/conceptuale personale

2. Contribuția personală în raport cu IA

- Lucrarea reflectă o viziune artistică clar conturată, iar IA a fost folosită ca instrument tehnic sau de prototipare.
- Selecția finală, intervențiile critice și deciziile estetice aparțin exclusiv autorului.
- Procesul artistic a fost documentat, iar utilizarea IA este transparentă și justificată.
- IA a avut un rol major în generarea conținutului, iar intervenția personală a fost minimă (se recomandă revizuirea lucrării).

3. Gradul estimativ al contribuției IA în realizarea lucrării

- Sub 20% – utilizare punctuală și controlată
- Între 20-30% – utilizare asistivă semnificativă, dar asumată și prelucrată
- Între 30-50% – IA a avut un rol important, este necesară o justificare detaliată
- Peste 50% – risc de substituție creativă, lucrarea poate necesita reformulare sau reevaluare

4. Reflecție personală asupra utilizării IA

1. Care a fost intenția creativă inițială?
.....
2. Ce rol concret a avut IA în realizarea lucrării?
.....
3. Cum a fost integrată contribuția personală (concept, selecție, intervenție critică)?
.....
4. Ce am învățat din interacțiunea cu IA în procesul artistic?
.....
5. Consider că produsul final îmi aparține ca viziune artistică? De ce?
.....

Data: _____

Semnătura studentului/studentei: _____

Anexa 5. Fișa de evaluare privind utilizarea IA în lucrările academice

Nume Profesor: _____

Departament: _____

Data Evaluării: _____

1. Declararea utilizării IA

- Studentul a menționat utilizarea IA explicit și corect.
- Utilizarea IA a fost menționată parțial, fără detalii suficiente.
- Utilizarea IA nu a fost declarată (se recomandă clarificare).

2. Reflecția gândirii critice în conținutul lucrării

- Lucrarea conține o contribuție originală clară.
- Există indicii că IA a fost utilizată excesiv.
- Conținutul este predominant generat de IA, fără intervenție semnificativă a studentului.

3. Capacitatea studentului de a explica conținutul lucrării

- Studentul demonstrează asumare intelectuală și justifică în mod clar conținutul prezentat.
- Unele explicații sunt vagi, iar ideile par preluate mecanic.
- Studentul nu poate explica coerent conținutul lucrării (se recomandă reevaluare).

4. Compararea stilului de redactare

- Există diferențe semnificative între această lucrare și cele anterioare ale studentului.
- Se observă un stil uniform, specific conținutului generat de IA.

5. Claritatea explicațiilor orale

- Studentul argumentează conținutul fără ajutorul IA, demonstrând înțelegere profundă.
- Explicațiile sunt coerente, dar conținutul pare parțial preluat automat.
- Explicațiile sunt neclare și nu reflectă o contribuție intelectuală distinctă.

6. Transparența contribuției IA

- Rolul IA este menționat clar în lucrare.
- Explicarea procesului de redactare este detaliată și justificată.
- Informațiile despre utilizarea IA sunt insuficiente sau absente.

7. Recomandări privind utilizarea IA

- Revizuirea declarației privind utilizarea IA.
- Clarificarea contribuției personale în text.
- Justificare detaliată asupra procesului de redactare.
- Reevaluare sau rescriere, dacă IA a fost utilizată abuziv.

Comentarii suplimentare:

.....
.....
.....

Data: _____   Semnătura

Anexa 6. Fișa de evaluare a utilizării IA în lucrările artistice

Nume student(ă): _____
Specializarea: _____
Anul de studiu: _____
Titlul lucrării/proiectului: _____
Nume profesor evaluator: _____
Data evaluării: _____

1. Declararea utilizării IA

- Studentul a menționat explicit platformele și rolul IA în procesul de creație.
- Declarația privind utilizarea IA este incompletă sau vagă.
- Utilizarea IA nu a fost declarată (se recomandă clarificare sau reevaluare).

2. Gradul de asumare artistică a lucrării

- Lucrarea reflectă în mod clar o viziune artistică personală.
- Există o combinație echilibrată între sprijinul IA și intervenția autorului.
- Lucrarea este dominată de conținut generat de IA, cu contribuție creativă redusă.
- Viziunea artistică pare preluată automat, fără intervenție critică sau estetică proprie.

3. Rolul IA în procesul artistic (bifați toate opțiunile aplicabile)

- Instrument de explorare vizuală/sonoră (ex. schițe, variante cromatice, texturi)
- Suport tehnologic în prelucrare grafică, audio sau animație
- Asistență în structurarea sau dezvoltarea unei idei personale
- Generare integrală a elementelor principale (compoziție, imagine, montaj, etc.)
- Lipsa intervenției personale asupra conținutului generat

4. Contribuția personală a studentului

- Selecția, intervențiile critice și deciziile finale aparțin studentului.
- Contribuția personală este parțială; IA a avut un rol central în conținut.
- Nu se poate distinge o contribuție personală clară.
- Studentul nu poate explica coerent procesul creativ și deciziile artistice.

5. Gradul estimat al influenței IA în realizarea lucrării

- Sub 20% – IA utilizată ca sprijin tehnic minor
- Între 20–30% – IA asistă creația, fără a domina rezultatul
- Între 30–50% – IA influențează semnificativ conținutul, contribuția personală este diminuată
- Peste 50% – risc de substituție artistică, lucrarea necesită justificare detaliată sau reevaluare

6. Claritatea explicațiilor orale sau scrise ale studentului

- Studentul demonstrează înțelegere profundă și control asupra procesului creativ.
- Explicațiile sunt parțial coerente, dar unele decizii nu sunt bine asumate.
- Studentul nu poate explica deciziile artistice în mod convingător.

7. Recomandări privind utilizarea IA în lucrare

- Lucrarea poate fi acceptată cu menționarea contribuției IA.
- Se recomandă completarea declarației și clarificarea contribuției personale.
- Se recomandă revizuirea/reevaluarea lucrării din cauza utilizării excesive a IA.
- Lucrarea este neeligibilă din cauza absenței contribuției originale.

Comentarii suplimentare:.....

Semnătura profesorului: _____

Data: _____

Anexa 7: Sinteză a cadrului juridic internațional privind utilizarea IA în educație

În contextul accelerării transformării digitale, utilizarea inteligenței artificiale (IA) în educație trebuie să se alinieze atât cadrului normativ național, cât și tendințelor și inițiativelor internaționale. Acestea oferă direcții clare privind etica, responsabilitatea și protejarea drepturilor intelectuale în procesul educațional.

1. Regulamentul Uniunii Europene privind IA

Uniunea Europeană a adoptat primul cadru juridic cuprinzător din lume pentru inteligența artificială. Acesta:

- **Clasifică IA în funcție de nivelul de risc** – sistemele cu risc scăzut (ex. aplicațiile IA educaționale) sunt permise, iar cele cu risc ridicat (ex. evaluare automată fără intervenție umană) sunt strict reglementate.
- **Impune transparență** – utilizarea IA în educație trebuie să fie declarată și să respecte drepturile fundamentale ale studenților și cadrelor didactice.
- **Protejează datele personale** – interzice procesarea informațiilor educaționale fără consimțământ explicit.

2. Recomandările UNESCO privind IA în educație

UNESCO promovează un cadru etic pentru integrarea IA în procesul de învățământ, cu următoarele principii:

- **IA trebuie să sprijine, nu să înlocuiască profesorii** – interacțiunea umană rămâne esențială în actul educațional.
- **Acces echitabil la tehnologie** – utilizarea IA nu trebuie să adâncească inegalitățile educaționale.
- **Dreptul la protecția datelor** – studenții trebuie să aibă control asupra propriilor informații personale.

3. Exemple internaționale de reglementare

- **România** – *Strategia Națională privind Inteligența Artificială (2024–2027)* reglementează explicit utilizarea IA în educație, cu accent pe prevenirea plagiatului și protejarea drepturilor profesorilor.
- **Statele Unite ale Americii** – numeroase universități au adoptat coduri de etică privind utilizarea IA în cercetare și evaluare, promovând autonomia studenților și integritatea academică.
- Aceste inițiative contribuie la dezvoltarea unui **cadru juridic internațional** orientat spre menținerea integrității educației și încurajarea unei utilizări responsabile și asumate a IA.

4. Cadrul național: Republica Moldova

- **Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova (2023–2030)** include obiective privind digitalizarea educației și adaptarea învățământului la noile tehnologii, inclusiv IA.
- **Codul educației** stabilește principiile generale ale sistemului de învățământ și încurajează utilizarea tehnologiilor digitale, deși nu conține încă reglementări explicite despre IA.
- Codul reglementează deja aspecte de **etică academică**, precum prevenirea plagiatului și protejarea drepturilor de autor, și este aliniat tratatelor internaționale privind drepturile studenților și accesul echitabil la educație.
- **Ministerul Educației și Cercetării** a început să includă IA în direcțiile strategice. Astfel, în *Reperete metodologice pentru anul de studii 2023–2024* se accentuează:
  - necesitatea revizuirii curriculei în raport cu noile tehnologii;
  - promovarea utilizării responsabile a instrumentelor digitale;
  - evaluarea impactului IA asupra procesului didactic și a rezultatelor de învățare.